

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A jó gyakorlat elnevezése: **Mezőgazdaság és felnőttképzés Kárpátalján: „Szakismeret mindenkinek” és „Élő innováció” programok**

Az esetet lejegyezte: Gabóda Béla

A jó gyakorlatok kiválasztási szempontja- szempontjai

Ukrajnában a mezőgazdaság fejlesztése kulcsfontosságú kérdés, mert a Kárpátaljai magyarság háromnegyed része falun él és részben vagy egészében mezőgazdasági termelésből próbál megélni. Mivel faluhelyen rendkívül alacsony a munkahelyek száma, a vidéki lakosság tömegei kényszerülnek rá, hogy külföldön dolgozva keressék meg a család fenntartására szükséges összeget. Ez sok esetben a végleges kivándorláshoz vezet. A tapasztalat azt mutatja, hogy azokban a magyar falvakban, ahol sikerült kialakítani életképes családi gazdaságokat ez a folyamat leállt: vagyis a kárpátaljai magyarság megmaradásának egyik záloga az életképes, magas színvonalú családi gazdaságok létrejötte és fejlődése.

A családi gazdaságok gyorsabb térnyerését azonban akadályozza a szakismeretek, termelési tapasztalatok, piaci ismeretek, valamint a családi gazdaság beindításához, fejlesztéséhez szükséges tőke hiánya. A *Pro Agricultura Carpatika* alapítvány által kidolgozott programok ezeknek a problémáknak az orvoslására lettek kidolgozva.

A szervezet/ek, személy/személyek, amely(ek)hez, aki(k)hez köthető a jó gyakorlat

A program fő szervezője a Pro Agricultura Carpatika Alapítvány, amely 2012-ben jött létre azzal a céllal, hogy az alapítvány munkatársai (szakemberei) mezőgazdasági szaktanáccsal lássák el az azt igénylő magyar gazdatársadalmat. Ilyen igény leginkább a zöldség-, gyümölcs ágazatban lépett fel.

„A szervezet célja, hogy korszerű mezőgazdasági ismeretekkel tudja ellátni a kárpátaljai magyar gazdatársadalmat, ezen belül is a leginkább prosperáló intenzív zöldség- és gyümölcstermesztéssel foglalkozó családi gazdaságokat, oly módon, hogy télidőben gazdaképzéseket tartanak; termesztési időszakban helyszíni és telefonos szaktanácsadással segítik munkájukat; a médiumokban megjelenő szakirányú újságcikkkel bővítik ismereteiket, továbbá a ProAgri Napokon, a ProAgri füzetek terjesztésével, a közösségi hálón keresztül kapcsolatot tartanak velük.” (Hidi László)

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A zömében magyarul lakta településeken, ritkábban a szórványban is gazdaestéket szerveztek, ahol a gazdákat leginkább érintő témaköröket tárgyalták ki részletesen. Az érdeklődők megismerkedtek a korszerű zöldség-hajtás, gyümölcs-termesztés módszereivel, az okszerű növényvédelemmel, valamint a termékek marketingjével. Folyamatosan nyomon követik a piac, a technológia, a fajtahasználat változásait. Ennek köszönhetően teljesen átalakult a zöldség-hajtási ágazat Kárpátalja magyar lakta részén. *„Tapasztalataink és a magyarság szervezetek felmérései alapján azokban a kistérségekben, ahol elsajátították az intenzív zöldség-, gyümölcs-termesztést, ott prosperitás van és jelentősen csekélyebb az elvándorlási kényszer. A szülőföldön való maradás pedig elősegíti a családok együtt tartását, az otthonukban való boldogulását.”* (Hidi László)

A Pro Agricultura Carpatika Alapítvány kiemelt programjai:

1. Első lépés szociális program;
2. Falugazdász hálózat;
3. Szakismeret mindenkinek;
4. Élő példa innovációs program.

A jó gyakorlat érdekeltjei

„A „Szakismeret mindenkinek” program célközönsége a kárpátaljai magyar családi gazdaságok, amelyek hosszabb távú megélhetési mezőgazdasági termesztésre rendezkedtek be. Az évek során úgy alakult, hogy azok a gazdaságok, amelyek folyamatosan érdeklődnek az új ismeretek iránt leginkább intenzív zöldség-, gyümölcs-termesztéssel foglalkoznak.

Jó kapcsolatokat sikerült kiépíteni a magyarság szervezetekkel, valamint a polgármesteri hivatalokkal, azokban a régiókban, ahol a gazdaképzéseinket lebonyolítjuk. Ezek helyszíne lehet akár a helyi kultúrház (mint Dercenben), a parókia (mint Péterfalván) vagy a Nagydobronyi Magyar Ház. Az anyagi forrásokat pályázatokból és adományokból fedezik. Jó együttműködést alakítottak ki más civil, társadalmi és egyházi szervezetekkel.

A jó gyakorlat célja, tevékenységei

A „Szakismeret mindenkinek” program keretén belül:

- A téli időszakban előadásokat, tanfolyamokat tartanak a falvakban, így biztosítva a gazdálkodók számára az elméleti alapismereteket.

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

ÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKETÉS A JÖVŐBÉ

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

- A természeti időszakban helyszíni szaktanácsadás formájában segítenek a szaktanácsadók a gazdáknak az aktuális problémák megoldásában.
- Heti rendszerességgel közölnek cikkeket a legnagyobb példányszámú magyar nyelvű megyei lapokban.
- A szakmai tanulmányutakon lehetőséget kapnak a gazdák, hogy megismerkedjenek a legkorszerűbb természeti technológiákkal, új fajtákkal, növényvédelmi eljárásokkal, állattenyésztési ismeretekkel, stb.
- Egy weboldal létrehozása és fenntartása által folyamatosan elérhetővé tudják tenni a legfontosabb információkat, gyors és szakszerű tanácsokkal tudjuk ellátni a gazdálkodókat. A közösségi oldalak segítségével elő tudják segíteni a gazdák összefogását.
- Megyei szintű konferenciák keretében lehetőség van nagy szakmai tekintélyű előadók meghívására, miközben alkalom nyílik a megye különböző régióiból érkező gazdák számára, hogy megosszák egymással tapasztalataikat

Az „Élő példa” innovációs program a "Szakismeret mindenkinek" program logikus folytatása. Igazán versenyképesek csak úgy tudnak maradni a kárpátaljai magyar családi gazdaságok, ha ukrajnai viszonylatban továbbra is élen járnak a modern természeti technológiák bevezetése terén. Az innovációs program keretében azok a gazdák kapnának segítséget - kamatmentes hitel formájában - valamilyen újítás, korszerű természeti technológia, stb. megvalósításához, akik már bizonyították szakértelmüket és rátermettségüket.

A program beindítása óta 194 nyertes pályázatot regisztráltak. A visszafizetési arány 99,6%-os. A pályázat futamideje alatt a kedvezményezetteket a munkatársak felkészítik az önálló gazdálkodásra, a legfontosabb technológiai, növényvédelmi és értékesítési fogások elsajátítására. Nagyon jó alap az Egán Ede Gazdaságfejlesztési pályázatokon való sikeres részvételre, amellyel végeredményben komplett családi vállalkozás, gazdaság építhető ki. Ezzel elérhetők a legfontosabb célkitűzések: a kárpátaljai magyar családok együtt maradását és a szülőföldön való boldogulását.

A jó gyakorlat által érintett terület/ek

A szervezet céljait nem formális tanulási színtereken, hanem felnőttképzés formájában valósítja meg.

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKETÉS A JÖVŐBÉ

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A jó gyakorlat területi hatóköre

A szervezet kuratóriumi tevékenysége lefedi Kárpátalja magyarlakta részét.

Legaktívabb tevékenységünket a következő kistérségekben fejtenek ki:

- az ungvári járásban: Nagydobrony és a környező települések
- a munkácsi járásban: Dercen és a környező magyar települések
- Ugocsában: Verbóc, Feketepatak és környéke, valamint Péterfalva és környéke

Felső-Tisza vidéken: Viskan.

A jó gyakorlathoz szükséges feltételek (technikai, humán, pénzügyi)

Az Alapítvány munkatársai szakmailag magasan kvalifikált, kellően mobil személyek. A munkájuk elvégzéséhez a szükséges technikai feltételekkel (mérőműszerek, híradás és irodatechnikai eszközök, gépkocsi stb.) rendelkeznek, ám ezen eszközök folyamatos fejlesztést igényelnek, amire nincs mindig lehetőség.

Pénzügyi háttérüket pályázatokból biztosítják, ami nem teljesen kiszámítható és előre tervezhető. Terveik között szerepel a normatív támogatás megszerzése.

A jó gyakorlat eredményei, rövid-, közép- és hosszú távú hatása

„Működésünk során, az elmúlt hét év alatt 62 településen tartottunk gazdaképzést 11 270 számú érdeklődő részvételével. Belső statisztikánk alapján 15 500 alkalommal nyújtottunk helyszíni szaktanácsadást, 680 cikk jelent meg, 7 alkalommal vittünk gazdákat szakmai tanulmányútra. Egy szubjektív megjegyzés a kárpátaljai magyar gazdák intenzív zöldség-gyümölcsstermesztéssel foglalkozó része felkészültségben, eredményességben, igen csak versenyképes Ukrajna többi termesztő régiójával szemben.” (Hidi László)

A jó gyakorlat fenntarthatósága

A múlt évben anyaországi támogatással felállt a Kárpát-medencei falugazdász hálózat, ami nagyban hozzájárul a jó gyakorlat fenntartásához. Ennek keretében 3 munkatárs megbízható technikai és pénzügyi feltételekkel dolgozhat.

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A jó gyakorlat adaptálhatósága

A szervezet gyakorlata természetesen adaptálható a Kárpát-medence más térségeibe is. Ennek a jó gyakorlatnak elterjesztéséről maga a szervezet is tesz, hisz alapító tagjai a Kárpát-medencei Magyar Gazdák Egyeztető Fórumának. A fórum rendezvényein rendszeresen beszámolnak az általuk végzett munkáról, tevékenységekről, sikerekről. Közben a szervezet tagjai is tanulnak: helyszínen Farkaslakán tanulmányozták a nagyon inspiráló Székelygyümölcs programot.

Cikkek a témában

Espán Margaréta (2018): Naprakész szaktudással a kárpátaljai gazdaságokért. Tájgazda / 2018.02.20.

(elérhető: <https://www.tajgazda.hu/index.php/hu/tajerinto/922-naprakesz-szaktudással-a-karpataljai-gazdasagokert>)

Gál Adél (2013): Civil szervezetek Kárpátalján: Pro Agricultura Carpatika Megyei Jótékonysági Alapítvány. Karpatalja.ma / 2013.06.15. (elérhető: <http://www.karpatalja.ma/sorozatok/civil-szervezetek-karpataljan/civil-szervezetek-karpataljan-pro-agricultura-carpatika-megyei-jotekonysagi-alapitvany/>)

Gál István (2016): Egy Alapítvány a családi gazdaságok szolgálatában – Élő példa program. Kárpátinfo hetilap 17. évf. 15. szám. (elérhető: <https://www.karpatinfo.net/hetilap/gazdasag/egy-alapitvany-csaladi-gazdasagok-szolgalataban>) – 2013.04.14.

Hidi László (2014): Pro Agricultura Carpatika” alapítvány a kárpátaljai magyar vidékért http://www.hermanottointezet.hu/sites/default/files/hidi_laszlo_-_also_lepes_szocialis_program.pdf